

praktijkvraag

26 februari 2010

Wanneer spelen nadeelcompensatie en staatssteun een rol voor waterschappen?

Vraag:

Ons waterschap verwerft gronden voor de aanleg van natuur. Dit gebeurt door middel van volledige schadeloosstelling van de agrariërs van wie de gronden onteigend worden. Biedt nadeelcompensatie de beste manier om staatssteun te voorkomen en zijn er ook mogelijkheden om extra compensatie te verlenen?

Antwoord:

Nadeelcompensatie kan inderdaad staatssteun uitsluiten. Schadevergoeding aan een onderneming voor de schade geleden door rechtmatig overheidshandelen (nadeelcompensatie) brengt doorgaans geen selectief voordeel voor een onderneming met zich mee en vormt daarom geen staatssteun. Wanneer het waterschap op transparante wijze de schade laat taxeren door een onafhankelijke taxateur kan overcompensatie voorkomen worden.

Een overcompensatie moet wel als staatssteun gezien worden en dient gemeld te worden bij de Europese Commissie, tenzij een vrijstellingsverordening van toepassing is. Wanneer voldaan is aan artikel 6 van de MKB-vrijstellingsverordening voor landbouwsteun kan naast de nadeelcompensatie (die geen staatssteun oplevert) steun verleend worden. In dat geval volstaat een kennisgeving aan de Europese Commissie.

Uitleg:

Nadeelcompensatie en de staatssteunregels

Wanneer de verleende schadeloosstelling gegrond is op een wijziging van het bestemmingsplan of op een onteigeningsbevel, is er geen sprake van staatssteun. Hiervoor is wel een nationale wettelijke grondslag vereist, zoals bijvoorbeeld de Onteigeningswet en de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Het bieden van nadeelcompensatie aan een onderneming mag echter niet leiden tot een voordeel dat de onderneming onder normale marktcondities niet zou hebben verkregen. Dit voordeel, bijvoorbeeld een te hoog compensatiebedrag, zou dan leiden tot verboden staatssteun. Wanneer het waterschap dus overgaat tot onteigenen, het intrekken van de milieuvergunning of een wijziging van het bestemmingsplan om de eigenaar te dwingen te verplaatsen, is er sprake van rechtmatig overheidshandelen en kan een volledige schadeloosstelling worden verleend. Als op basis van deze regelingen een op objectieve wijze vastgestelde compensatie/schadeloosstelling wordt verleend, na een toets door een onafhankelijk financieel deskundige, is er geen sprake van staatssteun. Bij aankoop van gronden met een toekomstige natuurbestemming dient rekening gehouden te worden met de huidige marktwaarde, bestemming en/of de inkomstenderving van de agrariërs.

Mogelijkheden tot extra compensatie

Het waterschap kan echter alsnog extra compensatie verlenen. In dat geval is er wel sprake van een niet-marktconform voordeel. Een dergelijke overcompensatie moet in dat geval als staatssteun gemeld worden bij de Europese Commissie, tenzij een vrijstellingsverordening van toepassing is. Dit is het geval bij bedrijfsverplaatsing van landbouwbedrijven. Als het gaat om de verplaatsing van landbouwbedrijven (die actief zijn in de primaire productie van landbouwproducten), valt deze steun meestal onder de [MKB vrijstellingsverordening voor landbouwsteun](#), art. 6 (Verplaatsing van landbouwbedrijfsgebouwen in het algemeen belang). Wanneer een (on)vrijwillige verplaatsing in het algemeen belang bestaat uit het demonteren, verhuizen en weer opbouwen van bestaande installaties, mag steun worden toegekend tot 100 % van de werkelijk gemaakte kosten. Het inrichten van natuurgebieden kan onder Europeesrechtelijke definitie van een algemeen belang gebracht worden, waardoor extra compensatie mogelijk is. Wel moet rekening gehouden worden met alle vereisten van artikel 6 van deze vrijstellingsverordening.

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

Meer informatie:

[Dossier Nadeelcompensatie en staatssteun](#)

[Dossier Waterschappen en staatssteun](#)

[Factsheet Waterschappen en Staatssteun](#)

[Handreiking Nadeelcompensatie ICER](#)

[Informatiewijzer Staatssteun voor decentrale overheden](#)

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.